herpy

SLANGER

Sumatran Short-tailed Python

Python curtus

Python curtus er en tung, kortstjertet pyton fra Sumatras sumpskove og regnskove, mørkebrun til kulsort, ofte med gråt eller sølvfarvet hoved. Den bliver 110-150 cm, vejer flere kilo og æder rotter. Den lever 20-25 år og passes i et stort, ventileret gulvterrarie med stabil varme, 60-80 % luftfugtighed og en stor vandskål.

Familie: Pythonidae Tidligere navn: *Aspidoboa curta*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**110-150 cm** total længde inkl. hale
Vægt	**4.000-7.000 g**
Levetid	**20-25 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Regnskov og vådområde**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**120 × 60 × 45 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**26-28 °C**
Hotspot	**30-31 °C**
Temperatur, nat	**25-26 °C**
Luftfugtighed	**60-80 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Ikke nødvendig**
Kost	**Hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**36-48 mdr.**
Kuldstørrelse	**6-12 æg**
Inkubation	**75-90 dage** ved 31-32 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står på CITES liste II og i bilag B i EU's forordning 338/97 (familielistningen Pythonidae spp.). Indførsel fra lande uden for EU kræver CITES-tilladelse, som udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) efter BEK nr. 1588 af 9.12.2024. Arten er ikke omfattet af forbudslisten for slanger i BEK nr. 1261 af 17.11.2015. Dyrevelfærdslovens almindelige krav gælder; dyrevelfærd hører også under SGAV.

Om arten

Python curtus er en kraftig, tungt bygget pyton med en meget kort hale i forhold til kroppen. Voksne dyr er mørkebrune til kulsorte med sort, gråt eller sølvfarvet hoved; enkelte har orange eller gult hoved. Arten har ingen røde eller orange farveformer; dem har kun *P. brongersmai*. Unger er lysere end voksne og mørkner kraftigt, når de vokser. Artsnavnet *curtus* er latin for kort.

Voksne er 110-150 cm inklusive hale, og enkelte gamle dyr kan nå op mod 2 m. Hunnerne er tydeligt større og tungere end hannerne. Et voksent dyr på 120-150 cm vejer typisk 4-7 kg, langt mere end mange længere slanger, fordi kroppen er så kraftig. Nyklækkede unger er 20-30 cm lange. Arten er den mindste af de tre kortstjertede pythoner. De to andre, *P.*

brongersmai og *P. breitensteini*, blev tidligere regnet som underarter af *P. curtus*, men har siden 2001 været egne arter med egne vejledninger. I handlen blandes de tre ofte sammen under fælles handelsnavne, så spørg altid efter det videnskabelige navn og dyrets oprindelse.

Arten er højrøstet: truet hvæser og puster den kraftigt og kan bide, men opdrættede dyr er normalt rolige, når de er vænnet til håndtering. Det dårlige ry, gruppen fik med de vildfangne voksne dyr, der blev importeret tidligere, passer ikke på nutidens opdrættede dyr. Arten passer bedst til holdere med erfaring i tropisk luftfugtighed og tunge pythoner. Levetiden er 20-25 år.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Udbredelse og levested

Python curtus lever på Sumatra i Indonesien, i de sydlige og vestlige dele af øen, og på de nærliggende øer Bangka og Siberut. Typelokaliteten er Sumatra. Arten findes ikke i Thailand, og opgivelser fra Singapore dækker formentlig *Malayopython reticulatus*.

P. brongersmai lever i det østlige og nordlige Sumatra og på Malayahalvøen, *P. breitensteini* på Borneo. Dyr i handlen kommer mest fra Indonesien: mange er klækket i fangenskab af vildfangne, drægtige hunner og derefter eksporteret, mens andre er opdrættet i flere generationer.

> **Oprindelig udbredelse:** Indonesien.

LEVESTED

Python curtus lever i tropiske lavlandsskove, sumpskove og moser og langs flodbredder og vandløb. Den er landlevende og meget stille, ligger sammenrullet i skjul eller halvt nedgravet i jord og blade og lurer på gnavere og fugle langs smalle stier nær vand. Den er mest aktiv om aftenen og om natten og kommer frem for at drikke, ligge i vandet og jage.

Klimaet er varmt og fugtigt hele året med lille forskel mellem årstiderne. Jordbunden er fugtig og består af tykke lag af plantemateriale. Arten drikker meget og ligger gerne i vand. Det forklarer artens krav til høj fugtighed, stabil varme og en stor vandskål i terrariet.

Pasning

TERRARIET

En voksen *Python curtus* skal have et terrarie på mindst 120 × 60 × 45 cm (længde × bredde × højde). Arten er landlevende og klatrer sjældent, så gulvarealet betyder mere end højden; meget høje terrarier gør det blot sværere at holde på fugten. Unger starter i en lille, lukket boks, fx 25 × 15 × 10 cm med ventilationshuller, og flyttes til større bokse, efterhånden som de vokser. For store rum stresser unger og kan få dem til at holde op med at spise.

Det bedste materiale er PVC eller andet plast med få, velplacerede ventilationsåbninger, fordi det holder bedre på varme og fugt end glas. Bruges glas, skal størstedelen af nettet dækkes til, og man må spraye hyppigere. Terrariet skal være tæt og have et solidt, låsbart låg, for slangen er stærk. Brug en bund af kokosfibre, kokosflis eller cypresflis, 7-10 cm dyb, holdt fugtig, men ikke våd. Almindeligt køkkenrulle- eller kraftpapir i flere lag er en praktisk, hygiejnisk løsning, hvor man selv regulerer fugten. Undgå fyr og ceder.

Giv mindst to skjul, der passer tæt til den tykke krop, et i hver ende af gradienten, og dæk gerne tre af terrariets sider til. Slangen holdes alene. Skift hele bunden hver 4.-6. uge, og fjern afføring straks.

TEMPERATUR

Terrariet skal have en svag gradient: 26-28 °C om dagen med et varmt sted på 30-31 °C i den ene ende og 25-26 °C om natten. Arten tåler varme dårligt: over 32 °C bliver den stresset, holder op med at spise og kan i værste fald få nervesymptomer. Udsving skal være små.

Varmen leveres bedst ovenfra af et keramisk varmelegeme eller et strålevarmepanel, altid styret af en termostat med føler ved slangens niveau. En varmemåtte kan bruges, men den tunge slange presser sig ned mod gulvet og får let forbrændinger, så den skal ligge under skjulet og være termostatstyret. Brug aldrig varmesten. Mål temperaturen med digitale termometre i begge ender af terrariet. Er stuen kold om natten, skal der tilføres varme uden lys.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Fugt er det vigtigste miljøtal for *Python curtus*. Luftfugtigheden skal ligge stabilt på 60-80 %. Under 60 % over længere tid giver hudskifteproblemer og luftvejsinfektioner, og et konstant vådt terrarie giver rynket hud og skælråd. Målet er fugtig, men ikke stillestående luft.

Hold fugten med en dyb, fugtig bund, delvist tildækkede ventilationsåbninger og en stor vandskål. Spray terrariet efter behov, især når slangen er ved at skifte hud, og tjek, at bunden tørrer let op mellem sprayninger. Vandskålen skal være så stor, at hele slangen kan ligge i den, og være af tung keramik, så den ikke vælter. Arten drikker meget og ligger ofte i vandet, især før hudskifte og efter måltider. Skift vand dagligt og rengør skålen, fordi slangen ofte afsætter afføring i vandet. Ligger slangen konstant i vandet, kan terrariet være for varmt, der kan mangle et skjul, eller slangen kan have mider. Et hygrometer i terrariet viser, om fugten holder.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

LYS OG UVB

Python curtus er mest aktiv om aftenen og om natten, men skal have en fast dag-nat-rytme. 12 timers lys og 12 timers mørke styret af et tænd-sluk-ur passer til artens ækvatoriale hjemland. Terrariet skal ikke være stærkt oplyst, og skygge og mørke skjul er vigtigere end lys.

UVB er ikke nødvendigt for den natlige, skjult levende art, og der er ikke dokumenteret krav om UVB i fangenskab. Et svagt UVB-rør kan bruges som dagslys, så længe slangen kan trække sig ud af lyset. Natlys er unødvendigt.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Python curtus spiser hele, frosne og optøede gnavere. Rotter er standard, fra rotteunger til unger til mellemstore og store rotter til voksne. Levende bytte frarådes, fordi gnaveren kan såre slangen. Tø byttet i køleskab natten før, og varm det i en lukket pose i varmt vand lige før fodring, for slangen finder byttet med varmefølsomme huller i læberne, og et koldt bytte vækker ikke interesse. Fodr med lang pincet og rolige bevægelser, for slangen har en kraftig fodringsrefleks.

Byttets bredde skal svare til slangens bredeste del. Unger og unge dyr i vækst fodres hver 7.-10. dag. Fra omkring tre års alderen fodres hver 14. dag med en mellemstor til stor rotte, og dyr, der let tager på, får mindre bytte eller fodres hver 21. dag, tilpasset vægt og huld. Det er vejledende tal. En sund slange er fast og muskuløs med et let afrundet tværsnit; er kroppen blød og dejagtig, og rygsøjlen forsvinder i fedt, fodres den for meget. Arten har stor appetit og langsomt stofskifte, så overfodring og fedme er en af de hyppigste fejl.

Håndtér ikke slangen i mindst 72 timer efter et måltid, for opkast er en alvorlig belastning. Efter opkast venter man mindst to uger og tilbyder så et markant mindre bytte. Gentagen opkast skal til dyrlæge. Afføring kan komme med flere ugers mellemrum, hos voksne op til fire måneder, uden at det er et problem, hvis slangen spiser og ellers er sund. Vej slangen jævnligt.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Python curtus er stillesiddende og tilbringer det meste af dagen skjult og urørlig; det er normalt. Den er tung og stærk og skal støttes med begge hænder og underarme. Dyr, der er vænnet til håndtering, er rolige, mens unger kan være nervøse og bide. Arten puster og hvæser højt, når den er utryg, og det er normalt og ikke nødvendigvis tegn på aggression.

Lad en nyindkøbt slange være i fred, til den spiser regelmæssigt, før den håndteres. Hold sessionerne korte, rolige og regelmæssige, og afslut, når slangen er afslappet. Tag aldrig fat i hovedet eller halen, og dingl den ikke. Håndtér ikke slangen i hudskifte eller i 72 timer efter et måltid. Bider den, så riv den ikke løs. Sårene vaskes med vand og sæbe. En stor slange håndteres bedst, når en anden voksen er til stede.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hunner er som voksne større og tungere end hanner. Kønsbestemmelse med sonde ved kloakken skal udføres af en erfaren person eller dyrlæge. Kønsmodenheden afhænger mere af størrelse og huld end af alder. Alderen er ikke dokumenteret for arten; tallet i specifikationerne er lånt fra *P. brongersmai*, hvor dyrene bliver kønsmodne efter 3-4 år. Hunner skal være fuldvoksne og i god huld, før de parres.

PARRING

Om en køleperiode med lidt lavere temperatur er nødvendig for at sætte parringen i gang, er ikke dokumenteret for arten. Dyrene holdes hver for sig, og hannen sættes ind til hunnen under opsyn og skilles fra igen bagefter. Fodr kun, når dyrene er adskilt. Avl bør kun overvejes med stor omtanke, og afkommet skal have gode hjem.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger få, men store æg, sjældent mere end omkring et dusin. Det nedre tal i specifikationerne er et skøn. Hunnen ruller sig om kuldet og kan ryste for at producere varme, hvis temperaturen falder. Giv hende et mørkt, fugtigt skjul at lægge i.

INKUBATION

Æggene flyttes til en inkubator uden at blive vendt. Inkubationstemperaturen er ikke dokumenteret for arten; 31-32 °C er lånt fra nære slægtninge. Æggene klækker efter 2,5-3 måneder (75-90 dage).

Læs mere: Inkubation af æg

OPDRÆT AF UNGER

Nyklækkede unger er 20-30 cm lange og lysere end voksne. De holdes enkeltvis i små, ventilerede bokse med skjul og vandskål ved 26-28 °C og tilbydes efter første hudskifte en lille rotteunge en gang om ugen. Unger er mere sårbare over for fejl i fugt og varme end voksne, så vælg ikke en nyklækket unge som første dyr af arten, men en veletableret ungslange på nogle måneder, der spiser godt.

Sundhed og typiske fejl

Python curtus er hårdfør, når klimaet er rigtigt, men fejl i fugt og varme giver hurtigt problemer. De typiske fejl er:

- Luftvejsinfektion med hvæsende vejrtrækning, slim og åbent gab. Den skyldes oftest for lav fugt, dårlig ventilation eller for lav temperatur. Kræver dyrlæge, hvis symptomerne varer mere end et par dage.
- Skælråd, når bunden er konstant våd og luften stillestående. Hold bunden fugtig, ikke våd.
- Dårligt hudskifte i for tør luft. Forhøj fugten, når slangen er ved at skifte hud.
- Overvægt ved for hyppig eller for stor fodring.
- Opkast, hvis slangen håndteres for tæt på et måltid eller får for stort bytte.
- Inklusionslegemesygdom (IBD), en virussygdom hos boaer og pythoner med nervesymptomer som stjernekigning og kronisk opkast. Der er ingen behandling, så nye dyr skal i karantæne.

Slanger skjuler sygdom. Vejning, noter om fodring og hudskifte og regelmæssigt eftersyn er den bedste tidlige varsling. Kontakt en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis slangen taber vægt, har vejrtrækningsproblemer eller ikke spiser i flere måneder.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.